

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

03 Kasım 2016

Sayı :30824082-610 -633
Konu :İstanbul Milletvekili
Gülay YEDEKÇİ'nin
Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: a)TBMM Başkanlığının 01.08.2016 tarihli ve 43452547-120.07-48639 sayılı yazısı.
b)Başbakanlığın 04.08.2016 tarihli ve 31853594-610-2-1692-3194 sayılı yazısı

İstanbul Milletvekili Gülay YEDEKÇİ'nin, Sayın Başbakanımıza yönelmiş olduğu, Sayın Başbakanımızın da Bakanlığımız koordinatörlüğünde cevaplandırılmasını tensip ettikleri TBMM 7/7189 Esas numaralı Yazılı Soru Önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mehmet ÖZHASEKİ
Bakan

EK :

-Cevap Yazısı (3 Sayfa)

DAĞITIM:

Gereği:

TBMM Başkanlığına

Bilgi:

Başbakanlığa

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN GÜLAY YEDEKÇİ'NİN
TBMM 7/7189 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
AİT SORULAR VE CEVABI**

SORULAR:

Beyoğlu Belediyesi tarafından hazırlanan Okmeydanı Kentsel Dönüşüm Planında öngörülen imar planını yargıya intikal etmiş ve iptal etmiştir. Dava sürerken yapılan plan değişikliği ise mahkeme kararını hükümsüz hale getirmiştir. Mahkemenin iptal gerekçesinde ise imar planıyla kentin orta ve dar gelirli kesiminin yaşadığı bölgede oturan ile çalışan dengesinin bozulduğu belirtilmiştir.

Yapılan imar planı ile halkı bölgeden daha da uzaklaştırmayı hedeflediği düşünülmüştür. Vakıf arazileri de bulunan ve tarihi sit alanı olan 14 bölge ilgili parsellasyonlar yapılarak, kamulaştırma ve bu alanlar için yeni planlama yapılması öngörülmüştür.

Okmeydanı tarih olarak Fatih Sultan Mehmet'in bölgede okçuluk müsabakalarının yapılması için kurduğu meydandır. Bu meydandan atılan okların düştüğü yerleri belirlemek için dikilmiş olan nişan taşları vardır. Ayrıca bölgede iki tane tarihi mezarlık ve 33 hektarlık tarihi sit alan bulunmaktadır. İstanbul II Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'na 2010 yılında alınan kararda pafta yerleri işaretli olan 14 adet koruma bölgesi ile tarihi mezarlıkların Okmeydanı Tarihi Sit Alanı olarak belirlenmesine ve bölgede yer alan ok-menzil taşları ile anıt eserlerin korunması gerekli eski eser olarak tescil edilmesine karar verilmiştir.

Buna bağlı olarak;

- 1) Bölgede yaşayan orta ve dar gelirli kesimin yaşam tarzında ne gibi değişiklikler olacaktır?
- 2) Bölgede var olan çalışma alanları ne kadar azalacaktır? Konut alanları ne kadar olacaktır?
- 3) Okmeydanı'na yapılacak olan binaların bölgenin tarihi dokusunun ve silüetinin bozulmasına neden olacak mıdır?
- 4) Mahkemenin iptal ettiği planda ne gibi değişiklikler yapılacaktır?
- 5) Bölgede iş istihdamı yaratan tekstil sektörü ne olacaktır?
- 6) Bölgenin nüfusunu karşılayacak olan imar planı kararı ile kamu kullanımına ayrılan yol, yeşil alan, okul, karakol, ibadet yeri, sağlık tesisi gibi alanlar nasıl belirlenmiştir?
- 7) Bölgedeki tarihi sit alanı korunacak mıdır?
- 8) Yapılan revizyon imar planında halkı yaşadığı bölgeden nereye taşımayı düşünüyorsunuz?
- 9) Planda mahkeme kararında belirtilen iptal gerekçelerini telafi eden bir iyileştirme yapacak mısınız?
- 10) Vakıf arazileri ve tarihi sit alanı olan 14 bölge ile ilgili ne gibi çalışmalar yapılacaktır?
- 11) Planlar bir bilim olduğuna göre Okmeydanı için de makro ölçekli bir plan yapmayı düşünmekte misiniz?
- 12) İnsanların mağduriyetini gidermek için bir çalışmanız var mıdır?
- 13) Üniversitelerin ilgili bölümlerinden ve ilgili meslek odalarından bu konuda görüş, öneri, rapor istendi mi? İstendiyse bu çalışmalar bunlara uygun yapıldı mı? İstenmediyse bunun gerekçesi nedir?

CEVAP:

6306 sayılı Kanunun amacı; “afet riski altındaki alanlar ile bu alanlar dışındaki riskli yapıların bulunduğu arsa ve arazilerde iyileştirme, tasfiye ve yenileme yaparak fen ve sanat norm ve standartlarına uygun, sağlıklı ve güvenli yaşama çevrelerinin oluşturulmasıdır.” Anılan Kanunda Riskli Alan; “zemin yapısı veya üzerindeki yapılaşma sebebiyle can ve mal kaybına yol açma riski taşıyan” alanlar ile “üzerindeki toplam yapı sayısının en az %65'i imar mevzuatına aykırı olan veya yapı ruhsatı alınmaksızın inşa edilmiş olmakla birlikte sonradan yapı ve iskân ruhsatı alan yapılardan oluşan alanları” bu alanlar ile birlikte “Kamu düzeni veya güvenliğinin olağan hayatı durduracak veya kesintiye uğratacak şekilde bozulduğu yerlerde; planlama ya da altyapı hizmetleri

yetersiz olan veya imar mevzuatına aykırı yapılaşma bulunan yahut yapı ya da altyapısı hasarlı olan alanları” ifade etmektedir.

6306 sayılı Kanunda ilgili idarelerince belirlenen Riskli Alan tekliflerinin, Bakanlığımıza iletebileceği hüküm altına alınmıştır. Bu kapsamda 6306 sayılı Kanunun uygulama yönetmeliği kapsamında ilgili Belediyesince hazırlanarak Bakanlığımıza iletilen İstanbul İli, Beyoğlu İlçesi, Fetihstepe, Kaptanpaşa, Keçecipiri, Piripaşa, Piyalepaşa ve Kulaksız Mahalleleri’nde bulunan riskli alan teklifine ilişkin yapılan değerlendirmemiz ve Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının da görüşü alınarak 6306 sayılı Kanunun 2 nci ve Ek 1 inci maddelerine göre, 13/06/2016 tarihli ve 2016/8949 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına “Riskli Alan” ilan edilmiştir.

Riskli alana ait hazırlanan teknik raporda, bahse konu alanın yaklaşık 123,25 hektarlık alanı kapsayan ve içerisinde 82.000 kişinin yaşadığı bir alt bölge olduğu, 1950’li yıllardan sonra yaşanan hızlı göç hareketinin ardından vakıf arazileri üzerinde yasal olmayan yollardan yapılaşmış bir bölge niteliği taşıdığı, sağlıklı bir kentleşme sürecinin yaşanmamış olup, alanın kontrolsüz bir şekilde gelişme gösterdiği, alanda 5561 adet bina ve 24 adet harabe halinde, yıkılmış vb. yapı ve toplam 5585 adet yapının 63 adedinin ruhsatlı olup, alan bütünündeki yapıların %98’inden fazlasının ruhsatsız olduğu ve 24.000 adet bağımsız birimin bulunduğu, mevcut yapıların inşa edildikleri zamanın mevzuatı dikkate alınmadan yapılmış olduğu ve geçen zaman içinde de ekonomik ömürlerini tamamladığı belirtilmiştir.

Alanda bulunan yapıların tamamına, Gazi Üniversitesi Deprem Mühendisliği Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü tarafından, 6306 sayılı Kanun’un Uygulama Yönetmeliği EK-2’de “Riskli Yapıların Tespit Edilmesine İlişkin Esaslar”ın “EK-A: Binaların Bölgesel Deprem Risk Dağılımını Belirlemek İçin Kullanılabilecek Yöntemler” başlıklı bölümünde yer alan hızlı değerlendirme formları kullanılmak suretiyle yapısal özelliklerinin analiz edilmesi, analiz sonucunda elde edilen performans puanları ile sınıflandırmanın yapılarak (harita üzerinde gösterilmesi) örneklem yöntemi ile tipik binaların seçilmesi (seçilen yapıların harita üzerinde işaretlenmesi) ve belirlenen yapı grubuna ilişkin deprem dayanımlarının belirlenmesine yönelik detaylı yapısal risk analizleri yapılmıştır. Yapılan analizler sonucunda, bölgedeki yapıların can ve mal güvenliği açısından risk teşkil ettiği sonucuna varılmıştır.

Alana ilişkin yapılan tespitler doğrultusunda;

- Bölgede yer alan binaların %98’den fazlasının ruhsatsız olması,
- Bölgede yer alan binaların yine tamamına yakınının imar planı ve jeolojik etütlere dayanmadan inşa edildiği; mimari, inşaat, makine, elektrik projeleri var olmadığı gibi, yapılarının ilgili mühendislerce değil, yaşayanlar tarafından yapıldığı,
- Bölgede yer alan yapıların deprem yönetmeliklerine uygun olarak inşa edilmediği ve analiz edilen yapıların can ve mal güvenliği açısından risk teşkil ettiği,
- Bölgede ayrıntılı jeolojik etüt gerektiren ve önlem alınarak yerleşilecek alanları içerisinde barındırması,
- Bölgenin ulaşım dokusunun afetlere karşı yetersiz olduğu, herhangi bir afet anında bölge halkına ulaşmada ciddi sıkıntılar yaşanacağı,

şeklindeki sorunlar ile alanın olası afetlere karşı hazırlıksız olduğu ve bölgede fiziksel yenilemeyi hızlandıracak adımlar atılmasının gerekli olduğu sonucuna varılmıştır.

6306 sayılı Kanun kapsamında yapılan uygulamalarda, başta deprem olmak üzere tabii afetler sebebiyle meydana gelmesi muhtemel can ve mal kayıplarının önlenmesi, bunun yanında mülkiyet haklarına saygılı şekilde sağlıklı ve düzenli yerleşmeler oluşturulması, daha az maliyet ile en fazla sosyal faydanın temin edilmesi, kaynakların planlı ve sağlıklı kullanılması gibi kamu yararına hizmet eden ilkelerin hayata geçirilmesi hedeflenmektedir. 6306 sayılı Kanunun özünde, en önemli insan hakkı olan yaşama hakkını güvence altına almak vardır.

Bahse konu Kanun kapsamında riskli alan ilan edilen Okmeydanı bölgesinin geçmişten günümüze süregelen mekânsal ve sosyal sorunlarının çözülmesi, uygulanabilir, sürdürülebilir, planlama ilkelerine uygun kentsel mekânların oluşturulması, bölgenin tarihi değerlerinin öneminin bilinciyle ve sağlıklı kent parçaları oluşturmak adına, bölgede yaşayanların teknik ve sosyal donatı alanlarının gerekli büyüklük ve standartlarda çözüldüğü, tarihi sit alanlarının kente hizmet edecek şekilde korunduğu, konut alanlarının standartlar doğrultusunda oluşturulduğu ve yasal sorunların çözüldüğü uygulama yöntemlerinin sunulduğu, kentin gelişimine uygun olarak, eskiyen kent kısımlarını yeniden inşa etmek, deprem riskine karşı tedbirler alarak refah seviyesi yüksek yaşanabilir bir kent oluşturmak amaçlanmaktadır.

Uygulamalar; gerekli kültür varlıklarının değerleri yitirilmeden gelecek nesillere aktarılmasına, can ve mal güvenliği açısından risk altında olan niteliksiz yapıların yıkılarak yenilenmesi suretiyle bölgedeki afet riskinin bertaraf edilmesi ve kültürel değerlerin de korunması açısından önemli katkılar sağlayacaktır.

Ayrıca, soru önergenizde belirtilen riskli alan ilanı öncesi yapılan planlama çalışmalarına ilişkin İstanbul Beyoğlu Belediye Başkanlığından bilgi istenilmiş olup, cevabın ulaşması halinde Tarafınıza iletilecektir.

